

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronkint 10 kr-ért közöltek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Mozgalom a rendszeres tüzoltászat meghonosítása érdekében.

Kézdi-Vásárhely, 1889. szeptember 6.

Megyénk vezérferfiat már évek óta foglalkoztatja amaz eszme, hogy miként lehetne a rendszeres tüzoltászatot a megye minden községében meghonosítani.

Ha meggondoljuk azt, hogy e bős elem, mily óriás károkat okoz évente e megye területén; ha szemléldi vagyunk egy községben ama fejtelenségnek, a mi tüzvétszek alkalmával uralkodni szokott: lehetetlen a legnagyobb örömmel ne üdvözölni ez eszmét, e mozgalmat, mely a szegény nép élet- és vagyónbiztonsága érdekében megindult, mely hivatva van szegényt és gazdagot munkára hívni, s véssz esetén tettel bizonyítani azt, mit szájával sokszor oly hangzatos phrasisokban fejezünk ki.

E téren mutathatja ki részben minden valásu keresztény, hogy miként szereti felebarátját, mennyire tudja alárendelni, akaratát, kényelmét és tehetségét a közszolgálatnak, a közérdek megvédésének, támogatásának.

Üdvözöljük e mozgalmat egy szívet, lélekkel, rang és felekezeti különbség nélkül, mert ebben fogjuk megteremtve látni, hogy mire vagyunk képesek, a faj, közös jóllét és testvériség emelése, fenntartása érdekében.

A terv keresztülvitelén fáradozó derék br. alispánunk, támogatva egy a főispán ur ő méltósága, mint a megye más főbb tisztviselői és egyénei által, hiszem, megvagyok győződve, hogy kedvező sikerrel oldandja meg e feladatot, s megyénk e téren mint kezdemé-

nyező, másoknak is jó s követendő példát fog mutatni.

Legyen szabad azonban a terv megvalósítási módzataihoz nekem is egy pár szerény ajánlattal járulnom.

Jól tudhatjuk mindnyájan, hogy a tüzoltótestületek felállítását, vagy csak az egyszerű tüzoltászat rendezése is hányféle akadályokba ütközik. A szervezés után első nehézség a szakképzett egyének, másodsor a szerek s kellékek hiánya.

A megindult mozgalom, a szakemberek előállítását czélozza s ezt elérni nem fog nehézségekbe ütközni, az e tekintetben létrejött módozatot mi is magunkévá tesszük.

Az elméleti és gyakorlati ismeretek mennyiségének módszerének megállapításra nézve, szabad legyen az alábbi véleményt az intéző körök figyelmébe ajánlani.

Mielőtt a rendezendő tanfolyam megnyitátnék igen czélszerű lenne pályadíjat tűzni ki azon munkára, mely felölelné azon teendőket, melyet egy vidéki tüzoltó-egyletnek tudni kell, felsorolná azon szerelvényeket, melyek nélkülözhetetlenek. Utasításokat adna a beosztásra, begyakorlásra, rend, fegyelm fenntartására, tüzesetek alkalmávali eljárásra, egy a községi, mint a tüzoltóságnak és népnek. Megismertetné a felszerelések czélját, előnyét, gépek szerkezetét, tisztán és jó karban tartását.

Tájékozást nyujtana az elméleti tudni valókról, általános kötelezettségekről, segélynyujtásokról, a felmerülhető költségek mikénti fedezéséről.

Szóval e munka egy teljes utasítást foglalna magában arra nézve, hogy a községenként

szervezendő tüzoltó-egyleteknek mit kell tudni és mi kötelezettsége van.

E munka szakértők megbírálása után ki nyomtatnék s a kiképzés ezen irányban egy tökéletes és elfogadott czél felé haladna. A tanultak terjesztése, a kiképzett egyének által a községenkénti szervezés ily nyomtatásban is meglévő munka után egész könnyű, egyöntetű s végeredményében hálás lehetne.

Ha ily formán járhatnánk el az általános szervezéssel, nemcsak pillanatnyi lelkesültség által szült, hanem a köteleesség és felebaráti szeretettel párosult alapokon nyugvó állandó tüzoltó-egyleteket szerveznénk, mely az egész megye területén vezényletűre, szervezetűre és eljárására nézve egyöntetű lévén, a kiszámíthatatlan előnyöket nyujtó központ létesítésével e megye egész területén dominálhat a bős elem felett.

Ezek valának nézeteim, s ha csak porszemmel is járultam a nemes czél sikeres megoldásához: fáradságom gazdagon jutalmazva van.

Honfy.

SZEMLE.

A király e hó 3-án utazott a galicziai hadgyakorlatokra s utaztában mindenütt lelkesedéssel, szeretettel tanuskodó tüntetésekkel fogadták a hol ő felsége megállott. Krakóban, Bochniában, Tarnobyan és Rzeszowban ünnepet képezett megérkezése, Jaroszlauban pedig a legfőnyesebb fogadtatásra talált. A pályaudvar és az egész város fel volt disztive. Ő felsége kocsin Paslosiorba hajtatott, hol szeptember 6-ig lesz a főhadiszállás. A király kocsiját földmivesekből álló banderium kísérte. Pavlosioyban összegyűltek az egyházfők, a titkos tanácsosok, az arisztokrácia szá-

A „Székelyföld“ tárczája.

Megnyitó-beszéd.

(Maros-Vásárhelytől rendezett helyi érdektű irar-kiállítás megnyitása alkalmából elmondotta Kovács Ferenc apát-plebános és iparkiallitási elnök.)

Tisztelt n. é. közönség!

Egy nemzete sincs Európának, a magyar nemzetet kivül, melynek sorsa érthetőbben beigazolta volna azt, hogy önerejében bizva és arra támaszkodva, maga részére biztosítsa azon állást, melyet idegen faj létére egy ezredév óta, a hatalmas Duna és mellék folyóinak mentén, Európa többi nemzetei között elfoglalt.

Midőn a IV-ik században, tulnépesedés folytán, a népvándorlás és hazakeresés végtelen árama Közép-Azsia fensíkjaíról megindult; ugyanakkor felkerekedett a Szittya fajhoz tartozó nagy Hun nemzet is, mely Azsia többi népeinek példájára, nomád vándoréletet élven, vadászattal és hadakozással foglalkozott. Etelének vezérlete alatt egybegyűjtven fegyverfogható erejét, szorítva más népek százeirei által, jobbára lóháton nyugot felé rontott, s utközben magához ragadva a leggyőzött népeket, győzelmének első diadalaként elfoglalta Dáciát és Pannoniát.

Itt erejét újból összeadván, győztes hadjáratot indított a Germánok, Gallok és Rómaiak ellen; de arra nem gondolt, hogy békésebb foglalkozás mellett állandó lakójává legyen azon földnek, melyet fegyverrel elfoglalt. Így történt, hogy a ha-

talmas hun nép rövid időig tartott birodalmat, de nem hazát alapított, minek következtében az volt, hogy az utána hömpölygő népáradat elsöperte a hun népet, egyetlen kis töredékének kivételével, mely a keleti Kárpátok erdős völgyeibe húzódván, a mai napig fennálló székely népek vetette meg alapját.

Két századdal később jöttek az Avarok, az előbbiek törzsrokonai, kik Pannoniát és a Kárpátok lejtőit szintén elfoglalván, árkokkal és földvárakkal igyekeztek biztosítani magukat és hatalmas nyájukat, a mindegyre a szép és dus legelőt ígérő Duna és Tisza völgyére törő népek támadásai ellen. Földvárakon belül ők is, mint elődeik, nomád életet éltek, s így a Kárpátok gyűrűjén belül, nyájakkal egyik helyről a másikra vándorolván, állandó hazát nem alkottak. Birodalmuk tovább tartott ugyan, mint a hunoké, de egy pár vesztes csata után, a győztes népáradat őket is Pannonia vizei mellől elsöporította.

Az Avarok eltűnése után megint két század kellett, míg ugyanazon törzs fiai, a Magyarok, magukat eléggé erősölknek érezvén, Etele és az Avarok örökségét elfoglalták. Okulván a Hunok és az Avarok hibáin, ősi lakhelyeikről, Álmos vezérlete alatt azon szándékkal indultak ki, hogy maguknak a Hunok és Avarok hagyományos földjén, állandó hazát alkossanak. S valóban, a Kárpátok gyűrűjén belül lakó népek egymás után való legyőzése s az első harczi riadó elhangzása után, megváltoztatván nomád életmódjukat, szán-

táshoz, vetéshez fogtak. Habár a későbbi századok folyama alatt is, gyakran szölamlott meg a harczi kürt; mindazonáltal állandó városokkal és falvakkal találkoznak. Hajtó béresek vidám ostorosattogatásai mellett borulnak egymásra a barázdák; a különféle termények sokasága tarkazza a szántóföldeket, s mikor elérkezik az aratás ideje, egy évi izzadás jutalmaként hullanak a nehéz buzakalászok a szántóvető sarlója alatt. Azsia fensíkjaíról bejövő őseink hont foglaltak, hazát alkotnak, fegyverrel és harczi kürttel; a későbbi nemzedék, támogatva a szent István I-ső apostoli király vezérlete alatt meghonosított keresztény hit erkölcs-szelidítő befolyása által, termékenységre kényszerítette az őseink által elfoglalt földet, s ezt teszi mai nap is. A drága hazai anyaföldnek ily módon való kiaknázása második honfoglalásnak tekinthető, melyet hiven, ernyedetlen munkássággal teljesített és teljesít manapság is, az ősei földjéhez, a hazához hagyományos lelkesedéssel ragaszkodó nemzedék, teljes öntudatában lévén azon megdönthetetlen igazságnak: Kié a föld, azé a haza és hatalom!

Es most, Uraim! a mondottak előrebocsátása után, hazánk kultur-fonalát tovább fűzve, elérkezünk a honfoglalás harmadik stádiumához. Azon drága anyaföld, melyet őseink fegyverrel foglaltak el, s a későbbi nemzedék munkássága által igája alá hajtott, még nincsen egészen a mi kezeink között! Idegen nemzetek ügynökei százával, ezrivel járkák be évente hazánk földjét,

mos tagja, a reichsrath és a tartomány-gyűlés tagjai és számos küldöttség. Jarnowsky gróf, tartománygyűlési elnök ő Felségét a tartomány-gyűlés és a galicziai nemesség nevében beszéddel üdvözölte, melyre ő Felsége a következőleg válaszolt:

„Köszönöm szívélyes és hű ragaszkodás érzelmeitől áthatott üdvözlését. Önök tudják, mennyire szívemen viselem Galiczia lakosságának javát, melynek képviselői mindenkor áldozatkészen helyt állanak a birodalom nagyhatalmi állásának követelményeiért és így meggyőződve is lesznek, mily élénken sajnálom, hogy ez évben különösen a mezőgazdák fáradozásai nem részesültek áldásosabb jutalomban. De Isten segédjével és kitartó szorgalommal e tekintetben is jobb jövőt remélünk, s önök meg lehetnek győződve szakadatlan atyai gondoskodásomról e hű országom fölvirágzásának és minden jogosult érdekének előmozdítása tekintetében.”

A német birodalmi gyűlés legközelebbi ülészakájára új katonai törvényjavaslatokat terjesztettek, melyek szerint — minden kétséget kizárólag — két új generalkommandót állítanak fel.

A c z á r berlini utjéről azt írják, hogy e hó 3-án várták Berlinbe, de nem jött. A „Post“ értesülése szerint a császár csak e hó 25—29 között érkezik Berlinbe, mely ha akkor sem történne meg, úgy az idén aligha lesz valami a látogatásból, mert a német császári pár októberben Monzába, az olasz királyi család látogatására, azután pedig Görögországba készül.

Az orosz határőrség számát majdnem négyszerezre emelték fel. — Oroszország habár nem oly lázas sietséggel, de megkészítés nélkül folytatja készülődéseit a határszéli tartományokban. — A kiewi kormányzás katonai főparancsnokává az orosz hadsereg egyik legkitűnőbb tábornoka: Dragomirov nevezetett ki.

S z e r b i a is nagyban készülődik. Nagy eréllyel folytatja fegyverkezését, elannyira, hogy a bolgár kormány szükségesnek látta a porta és a szövetséges hatalmak figyelmét felhívni. A bécsi kormány éber figyelemmel kíséri a Szerbiában történő dolgokat.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottsága üléséből.

Háromszékvármegye közigazgatási bizottsága szeptember havi ülését Pótsa József főispán ur elnöklete alatt szeptember 4-én tartotta meg. A választott tagok közül jelen voltak: gróf Nemes János, báró Szentkereszty Béla, szotyori Nagy Károly, Ujvárossy József, Damokos Albert, Molnár Józsiás, Zathureczki Gyula és Bartha János.

Báró A p o r Gábor alispán távol lévén, helyettese Szentiványi Miklós főjegyző havi jelentése

uton-utfélén kinalván sokszor potom áron, de azért annál gyarlóbb iparczikkeiket, egyeseknek és a hazai üzletvilágnak. Akár merre fordulunk akármely irányban vizsgálódjunk, sőt ha házuak butorai, ruházatunk kelméi felett, az utolsó czérszaszálig szemlét tartunk; mindenütt a gyarlóságunk kizsákmányolódás, élelmes külföld gyártmányaival találkozunk. A magyar honfi szive elszorul, ha ezek felett elmélkedni kezd. Sajnosan be kell vallania, hogy mi adófizetői, vazallusai vagyunk az ipar terén rajtunk uralgó külföldnek. Be kell vallania, hogy a haza még nem a miénk. Még egy harmadik honfoglalásra van szükségünk, hogy egészen a miénk legyen.

Tisztelt Uraim! Méltóztatnak megérteni: szavaim hová czéloznak? Nekünk mulhatlanul ki kell szoritanunk hazánk területéről, az erszényeinken és izzadságunkon elősködő idegen ipart. Hogy azonban ezen törekvésünknek sikere legyen; arra megkívánatik, hogy valamin az első honfoglalás után következő nemzedék, a vérrel szerzett földet, munkássága, szorgalma által, valamint a mezei gazdaság fokontenti fejlesztésével termékenységre tudta kényszeríteni, s így másodsor meghódítani az országot; úgy az újabb nemzedék honfui köteletségéhez tartozik: az ipar ezer ágainak meghonosítása által, betetőzni az elődök által megkezdett honfoglalás nagy munkáját. Nemzeti kormányunk megtette e részben az üdvös kezdeményezést. Nekünk követni kell az intő szót! Nem is maradt pusztában elhangzó szózat az adott jó példa. Országszerte megindult az ör-

olvasztatott, mely szerint a közigazgatás menete augusztus hóban rendes volt.

A tisztikar augusztus hóban teljes létszámban volt. Kelemen Lajos tiszti ügyész 8 napi, Cseh Gyula kézdi-járásai szolgabíró 12 napi, Damokos Miklós sepsi-járásai II-od szolgabíró 15 napi szabadsági időt élveztek.

Igtatóra érkezett 1380 drb, elintéztetett 1301 darab.

Egy éves utlevél kiadatott 109 drb, 15 napos utazási igazolvány kiadatott 211 drb.

A megyei pénztár megvizsgálatván, rendben találtatott.

Tűzeset volt a beérkezett jelentések szerint 9, melyek közül 4 gondatlanság, 1 gyújtogatás és 4 ismeretlen okból keletkezett. Az összes kár értéke 13025 frt 95 kr, melyből 2550 frt biztosítva volt.

R e h á k Ödön kir. pénzügyigazgató következő jelentést tett a pénzügyigazgatásról:

A pénzügyigazgatóság életbeléptetésével megszűnt kir. adófelügyelői hivataltól a hozzá folyó évi július végéig beérkezett 11328 folyó évi és az előző évi hátralékból összesen elintéztetetlenül ájtott 1011 ügydarab hátralék, melyből a folyó év augusztus havában elintéztetett 341 drb és így ezekből maradt 670 drb hátralék.

A pénzügyigazgatóság általános iktatójára érkezett 2779 drb-ból az egyenes adó ügyosztályra esett 1449 drb, ebből 113 drb irattári felszerelés alatt állván, beérkezett az ügyosztályba 1336 drb, ebből elintéztetett 1266 drb, maradt itt 70 drb hátralék.

Italméresi jog kártalanítására vonatkozólag beérkezett összesen 337 bejelentés. Az egyezségi tárgyalás megkezdett folyó évi június hó 1-én, letárgyalatott augusztus hó 31-éig összesen 89 bejelentés, ezekből egyezségi kötött 77 jogosulttal, 12 bejelentés pedig eldöntés végett a közigazgatási bizottság albizottsága elé fog terjesztetni.

Földadó nyilvántartási ügyekben a külön vezetett iktatókönyv szerint f. évi augusztus havában beérkezett 594 drb, ezen összes befolyás elintéztetetlenül megmaradt, mert a földadó nyilvántartási biztos az italméresi jog kártalanítási ügyekben kitűzött tárgyalásokkal el volt foglalva.

Egyenes adóban befolyt a lefolyt augusztus havában 55029 frt 93 $\frac{1}{2}$ kr, hadmentességi díjban 148 frt, mely eredmény az előző év hason havában elért eredményénél egyenes adóban 8280 frt 88 krral kedvezőbb, hadmentességi díjban pedig 345 frt 02 krral kedvezőtlenebb.

Bélyeg és jogilletékekben a nagyszabasi pénzügyigazgatóságtól elintéztetetlenül átvétetett 454

vedetes mozgalom egy életképes hazai ipar teremtésére. E részben hatalmas lökést adott az 1885-ben létesített budapesti országos kiállítás, mely mintegy hévmérőül szolgált arra nézve: Magyarország iparterén mire képes és még mennyi tenni való van hátra?!

Ugyanazon czél lébegett azok szemei előtt Maros-Vásárhely sz. kir. városát illetőleg, kik egy helyi érdekű iparkiallítás létesítésében fáradoztak. Be akarták mutatni a világnak: városunk iparképessége mily fokra emelkedett? és mely irányban kell további erőmegfeszítést kifejtenünk a végből, hogy a honfoglalás szent munkájának betetőzésében, legalább porszemnyi erőnkhez képest részt vegyünk.

Tudom nehéz földadat áll előttünk; ezer meg ezer akadály nehezeti törekvésünket. Az idegen ipar fejlettsége, a gyors és olcsó közlekedés, a külföldiek tolokodása, saját lethurgiank, a régi megszokottság, mely csak nehezen enged részt törni a fejünkre nőtt új viszonyok szülte helyzetben, talán itt-ott a kellő szorgalom, előretörekvési szellem, a józan takarékosság hiánya mind megannyi okai stagnáló helyzetünknek. Azonban mindazonáltal ezen utunkba gördülő akadályokat, ha csak létjogunkról le nem akarunk mondani, előbb-utóbb le kell győznünk; és ez akkor lesz, ha az iparos pálya iránti meleg vonzódással, kellő szakértelemmel, szorgalommal, józan léttel és törhetlen kitartással, de egyszersmind Istennek vetett bizalommal sorakozunk azon százazrek

drb, ezekből elintéztetett 286 drb, maradt ezek közül elintéztetlen 168 ügydarab. A brassói illeték kiszabási hivataltól átvétetett 45 drb, melyek közül elintézés nem foganatosítottatott.

Az általános iktatókönyv szerint bélyeg és jogilletéki ügyekben beérkezett 495 drb elintéztetett ezek közül 84 drb, maradt hátralék 411 drb.

Az illetékkiszabások felülvizsgálására kirendelt tisztviselőhöz beérkezett illeték egyenértéki ügy 2 drb, mely elintéztetlen, A) számféjtőkönyvi kiszabási ügydarab 137 drb, mely mind elintéztetett. Bélyegilletékekre vonatkozó leletek 143 darab melyek szintén mind elintéztettek.

G y á r f á s Győző kir. mérnök, a megyei épít. hivatal főnökének jelentését, mely szomorú képét adja a vizár okozta károknak.

S é r a Tamás árvaszéki elnök jelentése szerint július végén az árvák létszáma volt 9989 személy, augusztusban gyámság alá jött 49, összesen 10038 személy. Ebből felszabadult 29, augusztus végén gyámság alatt maradt 10009.

A háromszékmegyei összesített gyámpénztárnak augusztus havi összes bevétele volt 6773 frt 80 kr, ebből kiadatott 3932 frt 86 kr, káspénz szeptember hóra jött át 2840 frt 94 kr.

Az ügyforgalmat illetőleg a múlt havi maradvékkal együtt igttatóra érkezett 704, ebből elintéztetett 541 ügyszám.

D r. K o v á c s Gyula kir. alügyész jelentése szerint a kézdi-vásárhelyi kir. törvényszéki, valamint a megye területén levő kir. járásbírói fogházakban a hó utolsó napján le volt tartóztatva összesen 45 elítélt, 17 vizsgálati fogoly, együtt 62 egyén, köztük 51 férfi, 11 nő. Időközben megfordult még az említett fogházakban 43 egyén.

Törvényszéki boncolás a hó folyamán 2 esetben volt.

D r. A n t a l Mihály megyei főorvos jelentése szerint a megye közegészségi állapota e hóban is általában kielégítő volt, mindazonáltal a megelőző hóhoz viszonyítva, némi hanyatlást mutat. A heveny ragályos kórok közül a vérhas Dálnok és Albi községekben járványosan uralkodott, hol a kellő óvintézkedések megtéttettek. A vörheny, himlő, torokgyík és váltólázak pedig néhány szörványos esete észleltetett.

Orvosrendőri hullavizsgálat eszközöltetett véletlen esemény általi halálnál 3, akasztás általi öngyilkoságnál 2 esetben.

Az állategészségügyi állapot hasonlóan a múlt hóhoz, e hóban sem volt kielégítő. A sertések közt az orbánczban volt elhullási eset.

Továbbá száj és körömfájásban Kézdi-Vásárhely város legelőjén beteg volt 364 drb szarvasmarha

csoportjához, kik öldöklő fegyver helyett tüvel, faragókéssel kalapácsal, gyaluval, fűrészzel, furóval, vésővel, hasító fejszével és bárdal a kézben látnak hozzá a harmadik honfoglalás szent munkájához.

Az iparosság illetően módon való törekvését azonban egy második mérvadó tényezőnek kell követnie nyomban, mintegy versenyre kelve a hazai ipar érdekének előmozdításában. Ugyanis tudva van: fölvirágzó ipar csak ott lehet, hol a nagy közönség is támogatója az iparnak. Termelő és fogyasztó, ezen két fogalom kiegészíti egymást. A magyarhoni közönség hazafias szellemétől elvárjuk, hogy nem hagyja cserben előretörekvő magyar iparosainkat. Ha kell, lemondással, hiúságunk föláldozásával is adjunk elsőbbséget a hazai iparosnak. Fogadjuk honi iparunk talán itt ott kevésbé tetszetős készítményeit, a külföldi ipar készítményei helyett. Ezzel nemcsak a megélhetés föltételeit biztosítjuk iparos polgártársaink számára, kiknek bárkivel szemben egyenlő létjogunk van a haza területén; hanem hazafiai kötelességet teljesítünk az összhazával szemben, melynek érdekében áll, hogy verejtékünk milliói ki ne vándoroljanak azok zsebeibe, kik terheket nem hordoznak e hazában, talán még ellenségeink közé is képesek szegődni, ha egyéb érdekük úgy kívánja. Ha mindnyájan a hazai ipar mellé csoportosulunk s filléreinkkel nem adózunk a külföldnek; két-három évtized alatt virágzó ipara lesz Magyarországnak. Vagyonosodás, jólét, tisztesség, erő és tekintély, s mi éltet, jó kedv fog ha-

melyek közül 2 drb bival hullott el. Kézdi-Szentléleken beteg volt 548, Esztelneken 591, Kurta-patakon 140, Csomortánban 220, Bélafalván 182, Polyánban 156, Almáson 81 drb.

Szentkatolnán 1 drb tehén és 1 darab ökör lépfenében elhullott.

Nagy Gyula kir. erdőfelügyelő az erdészeti bizottság havi működéséről szóló jelentés után Soósmező község közbirtokosságának főispán urhoz benyújtott sürgető kérését adja elő, melyet főispán ur az erdészeti bizottság által a m. kir. erdő-gondnokságok köteleességszerű teendőinek pontos végzésére való utalás végett tett át a közigazgatási bizottsághoz. Értesítetik a járási főszolgabíró útján a közbirtokosság, hogy rövid uton beérkezett jelentés szerint szóban forgó ügye mai nap felterjesztett illetékes elintézés végett a magas minisztériumhoz a kebelbeli erdészeti bizottság által.

Az összes Kovásznai lakosok nevében Barti Károly és társai által erdei legeltetés és favágás tárgyában beadott panaszos kérése kiadatok szabályszerű tárgyalás és elintézés végett a kebelbeli erdészeti bizottságnak.

Krásznai ftelepet, mely közigazgatásilag Zágón községhez tartozik, a közigazgatási bizottság hozzájárulása folytán a zágoni postahivatal forgalmi köréből a bodzafordulói postahivatal kézbesítési kerületébe bebelezte át a nagyszébeni m. kir. postaigazgatóság.

Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő jelentéséből átvesszük a következőket:

Kézdi-Vásárhelyre két jelentékeny kezdeményezés tárgyában értekezlet tartása végett utaztam. Egyik a felsőnépiskolának műasztalos tanmühelyvel kiegészítése céljából hivatott egybe; a gondnokság felterjesztése pártoló jelentéssel támogatás végett mindjárt bemutatva lesz. Másik kezdeményezés polg. leányiskola alapítását célozza; a város részéről jelentékenyebb ajánlatok helyezettettek kilátásba az eddig tetteknél, minélfogva az újabb előterjesztések beérkezéseig vizs-zatartandónak s illetőleg a tekintetes közigazgatási bizottság elé terjesztendőnek véltem a nagym. vallás- és közokt. minisztériumhoz felterjesztés végett hozzám pár hét előtt benyújtott memorandumot.

Tanügy.

Meghívás.

A „háromszéki megyei tanítótestület“ ez évi rendes közgyűlését folyó évi szeptember hó 24. és 25-ik napjain Kovásznán fogja megtartani, a melyre

zánk minden rétegében, sőt minden egyes polgár hajlékába beköltözni.

Valakinek meg kell kezdeni a munkát. Meglehet csak az utókor fogja élvezni a mostani kezdeményezés áldását hozó gyümölcseit. De ez ne lassza elhatározásunkat! Hisz, ki fát ültet, mindig az utókorra tekint. Ritkán élvezi saját ültetvényeinek gyümölcseit maga az ültető. Nem de, mi is jobbára azon fáknek gyümölcseit izeljük; azon fáknek árnyéka alatt üztük pajkos játékunkat boldog gyermekkorunkban, melyeket mások ültettek. Később, mikor férfiakká lettünk, mi is az ültetők sorába léptünk, talán elismerésül azon ismeretlenek emléke iránt, kiknek ültetményei alatt, az élet fáradaimai között megpihentünk. Kezdjük mi is tehát az ültetés áldásos munkáját hazai iparunk közhasznu kertjében, hogy mire ültetvényeink terebélyes fákká fejlődtek; az utókor szintén az ismeretlen ültetők iránti hálás érzet mellett élvezze a mostani kezdeményezés áldást hozó gyümölcseit! Midőn mindnyájukat fölzállítottam, hogy ezen hazafias eszme körül csoportosuljanak, lehetőleg másokat is ezen eszmének megnyervén: a Maros-Vásárhely sz. kir. városának iparossága által létesített helyi érdekű parkiállítást, a magas kormány személyesének, valamint összes vendégeink mély tisztelettel való üdvözlése mellett megnyitom, azon szívem mélyéből eredő könyörgésem hozzáadásával, hogy Isten áldja meg a hazai ipart!

a tiszteletbeli és rendes tagok, valamint az érdeklődő nagy közönséget vanszerencsénk tisztelettel meghívni.

Tárgysorozat: I. nap. 1) Elnöki megnyitó beszéd. 2) A tárgysorozat előterjesztése. 3) Bizottságok kiküldése: a) a helybeli iskolák megtekintésére; b) a hangverseny jövedelmének számbavételére. 4) Titkári jelentés. 5) Jelentés a tanszermu-eum és könyvtár állapotáról az id. bizottság által; ezzel kapcsolatban a muzeum és könyvtár kezelési szabályzatának előterjesztése. 6) Jelentés a kitűzött pályázatok eredményéről. 7) A „Mely székely gyermekjátékok, dalok, játékközben használt szólásmódok mozdítják elő a gyermekek egészségét, erkölcsi nevelését és melyek hátrányosok?“ című értekezés fölvétele. 8. A központi választmány javaslatai: a) a nógrádmegyei tanítótestület átírata; b) a Nagyküküllőmegye átírata; c) a tanítói nyugdíj-törvény s az ötödéves fizetési pótlék; d) a népiskolai tankönyvek revidálása s megyénk iskoláiban leendő ugyanazonosítás tárgyában. II. nap. 1) Bizottságok jelentései. 2) „A posta és iskolai takarékpénztárak kombinatív ismertetése“ című felolvasás László Lukács által. 3) Segélyegyleti pénztáros jelentése. 4) Központi pénztáros jelentése. 5) Számvizsgálói jelentés a központi pénztár állapotáról. 6) A méhészegyleti titkár jelentése. 7) A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása. 8) Elnöki záróbeszéd.

Az I. nap estjén a tanítótestület segély-egylete és központi pénztára javára táncszal egybekötött hangverseny tartatik, a melynek programja a napokban fog közzétettni. Azon testületi tagok, a kik elszállásoltatni s az I. nap rendezendő közös ebéden résztvenni óhajtanak, ebbéli szándékukról f. hó 20-ig Vajna a Mihályi kovásznai kartszárat egy levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek, mivel az ezt elmulasztók mindkét kedvezménytől el-esnek.

Kézdi-Vásárhelytől, 1889. szeptember 1-én.

A központi választmány határozatából:
Erdélyi Károly, Vajna Károly,
tanítótestületi elnök. tanítótestületi titkár.

Vidék.

Baróth, 1889. szeptemb. 2-án.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Bizony, bizony mondom, hogy én azt a munkát, mit hébe-korba a közjóért tehetek, nem tartom fáradságnak, kérem azért jelen soraimnak becses lapjában helyet engedni, de mindjárt, mert...

A málnás-baczon-baróthi utvonalon — Baróth és Bibarczfalva közt — az udvarhelymegyei részen, valaki azt a helytelenséget, hibát követte el, hogy mielőtt a kikerülő hidakat (Nothbrücke) a széles, mély sánczra felállíthatta volna, a hidat az uton felszedette s a közlekedést annyira megnehezítette, hogy most az ember irtoztató állatkínzés és nagy küzdelem árán, vontatóval is alig bír a sánczokon átvergődni. Ezt a nyomoruságos állapotot nem lehet, nem szabad az illető hatóságnak napokig eltűnni, mert minden perczen bekövetkezhetik valami szerencsétlenség. Kit lehetne aztán azért felelősségre vonni, az kérdések kérdése.

A természet is nagyot változott. Egyik szélsőségből a másikba csapott, ezelőtt egy néhány nappal a nagy forróság miatt nem tudtunk hová lenni s saját izzadságunkba fűrdöttünk, ma pedig a folytonos esőzések miatt kiáradt folyók iszapos vizei által szobáinkba zárva fűrdünk.

Baróth községének kétharmadrésze teljes 24 óráig állt vízben; közlekedésre, menekülésre gondolni sem lehetett. Az ablakok át vagy az épületek tetejéről tudtak az emberek egymással szóval érintkezni, kit a hogy a víz házába szorított nyg maradt, ha volt mit harapni ugy ett, ha nem volt, akkor igazhivőként bójtolt.

Különbben mi baróthiak sorsunkat méltán megérdemeljük, mert 3—4000 forint áldozat mellett — kisajátítás útján — igen könnyen lehetne e bajon segíteni, a gát elhanyagatása által, mely a község nyugoti végén a vizet fel fogja.

Volt idő, mikor a jóságos Isten önként, ingyen akart rajtunk segíteni, de mi azt öszettel kezekkel néztük. A víz ezelőtt évtizedekkel a gáton felül mintegy 150 méternyre 8—900 méter hosszú, 10—15 méter széles új medret tört magának, de a molnár elég bátor volt, bizva hatalmas urában, a rendes medrétől kitért víznek gáttal útjába állani, s mi ezt elég kegyesek voltunk engedni.

En azonban erősen hiszem, hogy előbb-utóbb öntudatra ébredünk, s ha pör útján nem tudnánk célt érni, a kisajátítás útjára térünk s így a malom beszűntetését, illetve a gát elhanyagatásával segítünk magunkon.

Hogy pedig ezt hányan óhajtuk, akarjuk — megmondom máskor.

Effendi.

Különfélek.

— Halálozás. Jancsó Géza kézdivásárhelyi gyógyszerész és városi s megyei képviselőt súlyos családi csapás sújtotta. Ifju neje Jankó Teréz f. hó 4-én hosszas szenvedés után Karatnán meghalt. A mily általános volt a részvét, mely a virágozó szép ifju nő iránt hosszas, súlyos szenvedései alatt a város és vidék közönsége részéről nyilvánult, ép oly megható volt a végtisztségétél. A temetésen, mely f. hó 6. délután folyt le Karatnán, a Kézdi Vásárhely város és közeli vidék intelligentiája nagy számban vett részt s az összegyűlt beláthatlan embertömeg osztatlan mély részvéte mellett helyezték a korán elhunyt szép ifju asszonyt örök nyughelyére. Haláláról gyászbaborult családja következő gyászjelentést adott ki:

Alólírtak mély fájdalommal tudatják Jancsó Géza né született zágoni Jankó Teréznek e hó 4-én élte 28-ik, boldog házassága 10-ik évében, hosszas szenvedés után szívszélhűdésben történt gyászos elhunytát. A megboldogult hűt tetemei e hó 6-án délután 3 órakor az ev. ref. egyház szertartás szerint, Karatnán, a szülői háztól fogva a köztemetőbe örök nyugalomra tetettni. Karatna, 1889. szeptember hó 4. A szeretet angyala örködjék a korán kiszvedettnék álma felett! Jancsó Géza gyógyszerész, mint férje; Jancsó Béla gyermeke; Özv. Jankó Károlyné szül. Kovátsi Mária, mint édes anyja; Zágoni Jankó Janka férjezett Bartók Károlyné, Zágoni Jankó Károly, mint testvérei; Zágoni Jankó Mária özv. Elekes Elekné mint féltestvére; özv. Jancsó Józsefné született Varga Polixéna, mint anyósa s gyermekei; Lenke, Mari és Ilona; Zágoni Jankó András mint nagybátyja; Karatnai Bartók Károly Kézdi-Vásárhely polgármestere, mint sógora; báró Apor Polixéna férje dr. Szini Gyula és gyermekei; Popovics Gyuláné született Zágoni Jankó Ágnes s férje.

— Öngyilkosság. A kolozsvári ev. ref. kollegium egyik fiatal tanulója vegyit véget életének öngyilkos kézzel. Kézdivásárhelyi Zoltáni Géza ez a szerencsétlen fiatal ember. a ki 17 évével azt írta egy barátjának, hogy megunta az életét. Folyó hó 3-án d. e. 11 óra után felment az ifjusági olvasóterembe, hol revolverrel halántékön lötte magát éppen abban a pillanatban, midőn egyik barátja benyitott. — A kollegiumban jelenlevő Sigmond József orvos azonnal megvizsgálta a sebet s azt feltétlenül halálosnak nyilvánította ki. A nagy revolvergolyó a jobb halántékön hatolt be a fűbe s az agyvelőt összeroncólva a falba fúródott. A szerencsétlen fiatal ember, a mig a kórházba vitték, kiszvedett.

— Az erdélyi római kath. statusgyűtést Lőnhart Ferencz gyulafehérvári püspök f. hó 24-re Kolozsvárra hívta össze.

— Csángók szobra. A szabadságharcban elesett 57 hétfalusi csángótestvérnek Csernátonfalun piaczára emlékszobor felállítását tervezik. Az adakozások e szoborra Zajzon és Tatrang községben már megkezdődtek.

Háromszéki megye legtöbb adót fizető bizottság tagjainak 1890-ik évre összeállított névjegyzéke.

1. Gróf Nemes János, nagybirtokos, Hidvég 3183 frt 20 kr. 2. Béli Tivadar, nagybirtokos, Bodola 1292 frt 46 kr. 3. Dr. Sinkovics Ignác, orvos, K.-Vásárhely 1190 frt 38 kr (orvostudori oklevél). 4. Tóth István, szeszgyáros, K.-Vásárhely 1182 frt 34 kr. 5. Seethal Ferencz nagybirtokos, S.-Szentiván 1170 frt 48 kr. 6. Nagy Ferencz, szeszgyáros K.-Vásárhely 1063 frt 56 kr. 7. Nagy Károly, ügyvéd, S.-Szentgyörgy 1052 frt 24 kr (ügyvédi oklevél). 8. Gróf Mikes Arpád, nagybirtokos, M.-Csesztve 1046 frt 73 kr. 9. Gróf Pejacsevich Arthur nagybirt., Kolozsvár 1008 frt 30 kr. 10. Báró Szentkereszty Béla, nagybirt., Arkos 963 frt 28 kr. 11. Zathureczki Gyula, nagybirtokos, Baróth 903 frt 98 kr. 12. Nagy Károly, birtokos, Kilyén 893 frt 73 kr. 13. Gróf Kálnoki Félix, nagybirtokos, Kőröspatak 853 frt 43 kr. 14. Serester Sándor, unitárius lelkész, Kőkös 830 frt 80 kr (unitárius lelkész). 15. Gróf Mikes Miklós, nagybirtokos, Kolozsvár 814 frt 20 kr. 16. Báró Apor Gábor, alispán, S.-Szentgyörgy 774 frt 49 kr. 17. Kőkösi Károly, ügyvéd, K.-Vásárhely 740 frt 6 kr (ügyvédi oklevél). 18. Antos József, ügyvéd, Baróth 713 frt 38 kr (ügyvédi okl.). 19. Dr. Wissiák Antal, orvos, S.-

Szentgyörgy 706 frt 58 kr (orvostudori okl.) 20. Tóth József, szeszgyáros, K.-Vásárhely 651 frt 6 kr. 21. Damokos János, nagybirt., Alcsémáton 648 frt 61 kr. 22. Kupferstich József, szeszgyáros, S.-Szentgyörgy 606 frt 12 kr. 23. Dánér István, nagybirt., Baróth 605 frt 51 kr. 24. Csiszár Imre, szeszgyáros, K.-Vásárhely 584 frt 96 kr. 25. Szabó Mózes, szeszgy., K.-Vásárhely 563 frt 24 kr. 26. Ifj. báró Szentkereszty Zsigmond, kir. ítélőtáblai bíró, M.-Vásárhely 546 frt 20 kr. 27. Konecz György, birt., N.-Borosnyó 532 frt 6 kr (ügyvédi okl.) 28. Bartha János, birtokos, Bölön 530 frt 9 kr. 29. Ambrus Albert, szeszgy., K.-Vásárhely 517 frt 47 kr. 30. Gróf Nemes Vincze, nagybirt., Bécs 513 frt 68 kr. 31. Gróf Béli Akos, főispán, Kolozsvár 509 frt 34 kr. 32. Gróf Béli Kálmán, nagybirt., Méhes 509 frt 34 kr. 33. Benke András, birtokos, S.-Szentgyörgy 482 frt 71 kr. 34. Jancsó Mózes, szeszgy., K.-Vásárhely 479 frt 61 kr. 35. Kovács Károly, ügyvéd, Dálnok 456 frt 66 kr (ügyvédi okl.) 36. Benkő Sándor, szeszgy., K.-Vásárhely 448 frt 85 kr. 37. Bányai Kristóf, birt., Tamásfalva 436 frt 26 kr. 38. Kovács Ferencz, gyógyszer., K.-Vásárhely 427 frt 26 kr (gyógysz. okl.) 39. Fejér János, birt., Altorja 427 frt 26 kr (állatorvosi okl.) 40. Antos János, nagybirt., N.-Abony 419 frt 56 kr. 41. Kónya Dániel, birt., N.-Borosnyó 410 frt 53 kr. 42. Goldstein József, keresk., Előpatak 408 frt 24 kr. 43. Török Sándor, szeszgy., K.-Vásárhely 403 frt 26 kr. 44. Temesvári János, birt., Uzon 401 frt 25 kr. 45. Temesvári Gergely, birt., Uzon 401 frt 24 kr.

(Polytatása következik.)

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Sz. 3976. tkkvi.
1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy

a kisbirtokosok országos földhitelezési végrehajthatónak szárazpataki György János és neje végrehajtást szenvedő elleni 52 frt 52 kr tőkekövetelés és járulékkiránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Szárazpatak községben fekvő, a szárazpataki 110 sz. tlkjkvben 431/1 hr. számú 8 frt, 705/2 hr. számú 26 frt, 763/2 hr. számú 31 frt, 921/1 hr. számú 43 frt, 946/1 hr. számú 25 frt, 962/1 hr. számú 50 frt, 985/3, 986/1 hr. számú 12 frt, 992, 995 hr. számú 13 frt, 998/1 hr. számú 13 frt, 1376/1 hr. számú 28 frt, 1529/1 1530/1 1532/1 hr. számú 46 frt, 1588/1 hr. számú 15 frt, 1831/1 hr. számú 7 frt, 1860/3 1861/3 hr. számú 42 frt, 2010/1 hr. számú 3 frt, 2073/1 2074/1 hr. számú 13 frt, 2190/1 hr. számú 91 frt, 2263/2 2267/2 hr. számú 37 frt, 2350/1 hr. számú 9 frt, 2382/2 hr. számú 6 frt, 2400/1 2401/1 hr. számú 13 frt, 2440, 2441/1 hr. számú 17 frt, 2575 hr. számú 1 frt, 2661/1 hr. számú 14 frt, 2870/1 hr. számú 3 forint, 2986/1 hr. számú 4 frt becsértékű ingatlanokra az árverést a fentebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi szeptember hó 18-ik napján délelőtt 9 órakor Szárazpatak községházánál tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi 60-ik törvényezikk 42-dik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §. kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíró-

ságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1889. évi június hó 30-án.

Sándor Kálmán,
kirendelt egyes bíró.

Hirdetmény.

Alattirt tisztelettel tudatom, hogy **300 darab berke-juhóm van eladó** 1-5 évesek. Ép, egészségesek, a havasi legelőről valók. Levél által is értekezhetni.

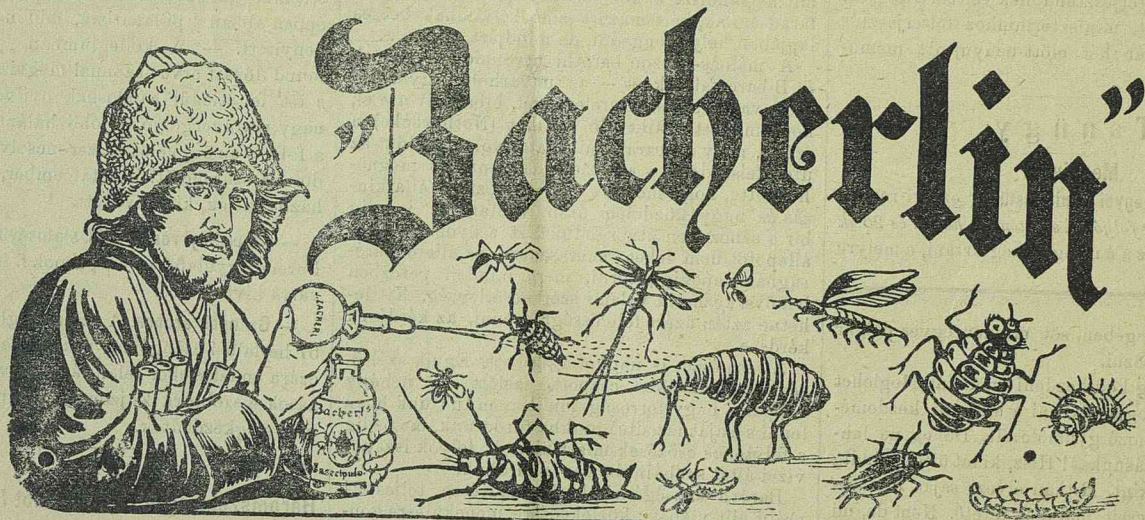
Kovácsnán, 1889. szeptember 2-án.

2-3

Ifj. Deák Károly.

Egy jó könyv.

„... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidék és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségi esetekben igen kiváló szolgálatokat tettek! Így és hasonlóképpen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott könyv elküldéséért majdnem naponként kap. Mint az ahoz nyomtatott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letéve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címét s címmezze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe • Lipcsében. A megküldés ingyen történik. •

A legkitűnőbb szer valamennyi rovar ellen!

E kiváló különlegesség meglepő erővel és gyorsasággal semmisíti meg a lakásokban, konyhákban, vendéglőkben, ugyszintén a házi állatainkon, istállókban, növényeken, üvegházakban és kertekben levő kártékony bogarakat. Valódi minőségben csakis eredeti, aláírással és védjeggyel ellátott üvegekben kapható. A mi papírban kimérve árultatik, sohasem valódi „Zacherl-különlegesség“!

J. ZACHERL. Bécs, belváros, Goldschmied-uteza 2.

K A P H A T Ó:

Kézdi-Vásárhelyt: **Jancsó Geiza** gyógyszer-tárában.
" **Kovács Ferencz** gyógyszer-t.
" **Csiszár Pál** kereskedésében.
" **Dávid János** kereskedésében.
Csik-Karczfalván: **Boltresz Ferencznél.**
Csik-szeredában: **Gál József** kereskedésében.

Előpatakon: **J. Müller** gyógyszer-tárában.
Sepsi-Szentgyörgyön: **Betegh Balint** gyógyszer-tárában.
" **Dávid György** gyógyszer-tárában.
" **Goldstein Jakab** kereskedésében.
Uzonban: **Temesváry G. és fiainál.**